
HANDLEIDING

Een erfgoedinventaris onderhouden Aanvullende informatie in de wetenschappelijke inventaris 22.09.2022

Ons beleidsveld staat niet stil, onze regelgeving evolueert. Het agentschap Onroerend Erfgoed kan niet garanderen dat de informatie uit deze richtlijn actueel is op het moment dat je het leest. Kijk voor de meest actuele informatie altijd op onze website www.onroenderfgoed.be.

INHOUD

1	Inhoudelijke controle van de bestaande inventaris.....	3
2	Vuistregels rond aanvullende informatie	3
2.1	Wat komt (niet) in aanmerking als aanvullende info	3
2.2	Heerlijk heldere taal	4

1 INHOUDELIJKE CONTROLE VAN DE BESTAANDE INVENTARIS

Het actueel houden van de inventaris van bouwkundig en landschappelijk erfgoed binnen je grond- of werkingsgebied is een belangrijke basis voor het onroerenderfgoedbeleid. Administratieve en inhoudelijke controles van de bestaande erfgoedobjecten in de wetenschappelijke inventaris zijn een eerste stap om hiertoe te komen. Administratieve controles worden in een aparte handleiding behandeld. Deze handleiding richt zich op het verwerken van inhoudelijke controles tot een aanvullende informatie.

De inhoudelijke basisinformatie van een erfgoedobject bestaat uit een aantal erfgoedkenmerken, die bij de invoer in de Inventaris Onroerend Erfgoed gekozen worden uit de [Thesaurus Onroerend Erfgoed](#). Het zijn de kernbegrippen waarrond de beschrijving van het erfgoed is opgebouwd. Je vindt ze bij elke inventarisfiche als zoekterm of tag terug, in de rechterkolom. Voor bouwkundig erfgoed bevatten de erfgoedkenmerken gegevens over erfgoedtype, datering en bouwstijl. Voor landschappelijk erfgoed bevatten de erfgoedkenmerken gegevens over erfgoedtype, datering en stijl, maar ook over context en soort. Aan deze kenmerken kunnen ook personen toegevoegd worden die een belangrijke relatie hadden tot het object, zoals architecten, ontwerpers en uitvoerders.

Bij een inhoudelijke controle ga je na of deze erfgoedkenmerken correct zijn toegekend en overeenstemmen met de inventarisbeschrijving. Indien dit niet het geval blijkt, kan je ze op elkaar afstemmen. Soms wijzen recentere bronnen erop dat bepaalde inhoudelijke gegevens fout of achterhaald zijn. Dit kunnen geschreven of mondelinge bronnen zijn, maar ook beeldmateriaal, recente foto's of vaststellingen bij een controle ter plaatse. Wanneer je gegevens uit de oorspronkelijke inventarisbeschrijving op die manier inhoudelijk wilt rechtzetten, dan zal je dit doen in de vorm van een 'aanvullende informatie'. Deze aanvulling bij een bestaand erfgoedobject omvat een korte beschrijving en motivering, evenals de bron van de gegevens.

Uitgebreid nieuw onderzoek hoort niet thuis in een dergelijke aanvullende informatie. Dit valt onder een globale herinventarisatie en vraagt in veel gevallen om een volledig nieuwe inventarisbeschrijving, die als een nieuwe tekst aan het erfgoedobject toegevoegd kan worden. Rond de inventarismethodologie voor bouwkundig en landschappelijk erfgoed zijn er aparte handleidingen beschikbaar op de website van het agentschap.

Deze handleiding geldt trouwens ook niet voor aanduidingsobjecten. Fiches van aanduidingsobjecten (beschermingen of vaststellingen) zijn de weerslag van de juridische gevolgen van een bepaald besluit en worden in principe niet inhoudelijk aangepast.

2 VUISTREGELS ROND AANVULLENDE INFORMATIE

2.1 WAT KOMT (NIET) IN AANMERKING ALS AANVULLENDE INFO

Niet alle meldingen of nieuwe gegevens zullen leiden tot een aanvullende informatie. Het is belangrijk om af te wegen of de aanvulling

- voldoende inhoudelijk relevant is,
- of ze correct is en onderbouwd,
- en of ze verband houdt met de erfgoedwaarde(n) en erfgoedkenmerken die beschreven zijn in de fiche.

Het is immers niet wenselijk om alle wijzigingen aan een erfgoedobject op te nemen als aanvullende info.

De volgende gegevens komen meestal in aanmerking als aanvullende info:

- Inhoudelijke aanvullingen op basis van (eigen) recent onderzoek die de historische gegevens corrigeren of nuanceren, bijvoorbeeld een correctie van een datering, oorspronkelijke functie of ontwerper.
- Herbestemmingen, restauraties en reconstructies die een positieve impact hadden op het erfgoedobject en de erfgoedwaarde herwaarden of verhogen.
- Het verdwijnen van elementen met erfgoedwaarde, mits deze vermeld werden in de oorspronkelijke inventaristekst en het verdwijnen van deze erfgoedkenmerken en -elementen een belangrijke/globale impact heeft op de erfgoedwaarde en het huidige uitzicht.
- Gedeeltelijke statuswijzigingen van een erfgoedobject, dat vandaag wel nog erfgoedwaarde bezit. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een woning van een ensemble werd gesloopt of wanneer bepaalde onderdelen van een hoeve niet langer bewaard zijn. In een dergelijk geval wordt het volledige erfgoedobject aangepast aan de actuele toestand.

We nemen de volgende gegevens meestal **niet** op als aanvullende info:

- Informatie die onvoldoende is onderbouwd of niet geverifieerd kan worden.
- Een heel uitgebreide, aanvullende beschrijving van de historiek van het object of van de vermelde erfgoedelementen en -kenmerken. Ook historische, inhoudelijke aanvullingen die niet rechtstreeks relevant zijn voor de duiding van de erfgoedwaarde van het object sluiten hierbij aan.
- Aanvullingen van niet-vermelde erfgoedkenmerken en -elementen, onderdelen of bijgebouwen met erfgoedwaarde, die betrekking hebben op het geïnventariseerde object.
- Wijzigingen van in de tekst beschreven, kleinere (gevel)onderdelen, die geen globale impact hebben.
- Verdwijnen van elementen die niet in de oorspronkelijke tekst werden vermeld. Een voorbeeld hiervan is de vervanging van het originele schrijnwerk, dat niet wordt toegevoegd als een aanvullende informatie wanneer het oorspronkelijke schrijnwerk niet expliciet werd vermeld in de tekst.
- Wijzigingen van elementen/onderdelen die al geen erfgoedwaarde hadden op het moment van opname.
- Nieuwe beschildering van de gevel of het schrijnwerk,...

2.2 HEERLIJK HELDERE TAAL

Het agentschap wil in al haar teksten heerlijk helder communiceren. Een actieve, bondige schrijftaal staat centraal. Het is wenselijk dat alle auteurs in de inventaris zich aan de basisprincipes houden. Je kan die terugvinden door te zoeken naar 'heerlijkhelderetaal.be' of rechtstreeks via <https://www.vlaanderen.be/publicaties/hou-je-taal-heerlijk-helder-twintig-tips-voor-een-heldere-taal-en-heldere-teksten>.

De afspraken voor aanvullende informatie zetten we hier op een rijtje.

- Ook in een aanvullende informatie kiezen we voor volzinnen.
- Bij elke aanvullende informatie hoort een bron. De aanvulling moet gebaseerd zijn op een concreet onderzoek, een bewezen schriftelijke of mondelinge melding of een concrete vaststelling ter plaatse. Die bronnen vermeld je onderaan je tekst.
- Bronnen noteer je volgens de afspraken voor de bibliografie. Die kun je vinden op onze website of opvragen via inventaris@onroerendergoed.be.
- Een inventaristekst bevat nooit voetnoten. We werken met een opsomming van de bronnen op het einde van de inventaristekst. Om te duiden uit welke bron bepaalde historische informatie komt, werk je met zinsdelen als “Volgens auteur...”, “Uit een archiefstuk van ... uit het stadsarchief blijkt...”, “Het kadaster registreert...”, enzovoort.
- Gebruik geen afkortingen in de tekst. Officiële afkortingen kunnen in principe wel, maar schrijf zoveel mogelijk woorden voluit. Voor de aanduiding van eeuwen kiezen we voor bijvoorbeeld 17de eeuw of tweede helft 18de eeuw.
- Gebruik zo weinig mogelijk aanhalingstekens. Deze worden wel gebruikt voor het citeren van opschriften op gebouwen of andere letterlijke citaten, bijvoorbeeld uit literatuur. Lange gevelopschriften plaatsen we bovendien cursief tussen de aanhalingstekens. Cursief gebruiken we ook voor woorden en citaten uit een andere taal.

